

VODOSTAJ VRTOGLAVICE

IVANA ŽUŽUL

SADRŽAJ

SVIM MOJIM BEZBRIŽNIM T.-OVIMA	1
Vodostaj vrtoglavice	2
Partija pokera	4
Zid u snu	5
Ispod umorene površine	6
Jalova priviđenja	7
U močvari	8
Svim mojim bezbrižnim t.-ovima	9
IZA VISOKOG ČELA	10
Pišem jezerima, ne otpisuju žutoj maramici	11
Pismo Diogenu	12
Isto	14
Kuća piskarala	15
Iza visokog čela	16
Magareće uši u torbi od rogoza	17
Prljavo suđe	18
Sivko se ušutio	19
Rosijanka	20

Pjena s nemira	21
Prazno mjesto puzzlea	22
Nasilni Banana rolad	24
Vlažne šutnje	25
Nekoliko koraka od zezdalije	26
Dijete s Dunava	28
KAO DA JE PALA S MARSA	29
Sobno očijukanje	30
Debela sirena	31
Obeščašćena vena	32
Veliko uho	33
Kao da je pala s Marsa	34
Nebo od plastelina	35
Ruke od sapunice	37
Smokva u snu	38
Usljed kliničke smrt	39
Priča umjesto telegrama	40
Nad pismima	41
Razbijeno zvono	42
S ručnika je kapalo	43

Rode bez kljunova	44
Ivin poskok	45
O revoluciji niti slova	46
Priča o kraju	47
OVLAŠ ISCIJEĐENA RAZGLEDNICA, RUKOHVAT KOLIJEVKE I DRUGA ČUDA	48
Smolasti snovi	49
Moljci	50
Neidentificirana šutnja mog susjeda	51
U običnim trenucima odmora	53
Neprijatelj br. 1	54
Strmoglave ivice	55
Ovlaš iscijedena razglednica, rukohvat kolijevke i druga čuda	56
Palina osveta	58
Fašistoidna zbilja	59
O autorici	61
Impresum	62

SVIM MOJIM BEZBRIŽNIM T.-OVIMA

VODOSTAJ VRTOGLAVICE

Tebi šapćem:

Na bedrima mi

ne piše

mnogo

o vodostaju

vrtočlavice,

past ću

gluho

bez objave.

Dragi T.

ti si obmana

iz koje

ne puzi

ni nemir,

ni tuga,

ni mekana

ni narančasta

infantilna vjeverica.

Ne pišem

dnevnik,

jer tužan

u njemu

T. jede

lijepu uši

moje treće sestre

i tata ima shizofreniju.

Glasine o tom

šire prijatelji,

pjesnici

koje ne volim,

zato bosonoga i kužna

kako reče

*dečko moje sestre
spašavam lješnjake
što će pridonijeti
konačnom rasapu obitelji.*

PARTIJA POKERA

Ovako se zbilo dragi T.
Znaj, kad sam ga upoznala
pomišljala sam na tebe.
Iz čiste znatiželje
pristala sam na igru.
Tek što je podijelio karte
promrsio je nešto nerazumljivo
sebi u bradu
i moj stomak je stao rasti.
Po završetku partije
bila sam
u visokoj trudnoći,
ne znajući da nosim
nečisto dijete
što će mi rastaliti
sve voštane figure.
Nije bio sunce
nego uštap.
Svetim uljem
mazala sam mu noge,
danim brale ribizle
drugo što ni za Boga
nije htio primirisati.
Više ne mislim na vrijeme,
ono je već odavna mrtvo moj T.
samo ponekad vjerujem da iza naše
kuće stoji Bog
kojem ne mogu ništa
ni sunce, ni mjesec.

ZID U SNU

Dragi T.,
ne preostaju ti
ni dva dana
da isklešeš zid,
jer mrtav si.
Tvoj sprovod
odgađaju
tek zbog vjenčanja
u obitelji,
to financijski
ne bi mogli podnijeti.
U mraku
bez glasa
ližeš tanke fuge
bez broja,
ispisuješ list po list.
Mama nema suza,
ona poriče smrt
i gladi zid,
govori mi:
Idi spavati.
Zid čeka.
Nek ne misli
da mu više
nitko neće dolaziti.

ISPOD UMORENE POVRŠINE

Moja resica
je na izlasku,
za njom
idu krevet
i druge stvari.

Ispod umorene
površine sve se da
pripitomiti,
gotovo, šutke.

U sobi sam
do bokova.
Dragi T.,
kako ti je ime?
Sanjam lojanice,
kao ruke su
što ih
ne mogu gledati
na papiru.

JALOVA PRIVIĐENJA

Ja nisam
posrnula kći
ne reci
da sam posustala
zbog skliskog kolnika,
ako su
moja htijenja nezdrava,
kriva su
jalova vremena.

Morao bi znati ponešto
o besmrtnosti očeva,
otjelovljenju
u jučer kupljenoj knjizi
i lanjskoj razglednici
iz Sečuana.

Telefonski razgovori
ne daju mi mira
jer ne znam
kako da ti njima
odagnam priviđenja,
more
i pocrnjele snove.

Kaži
kako da te izbavim
dragi T.

U MOČVARI

U nepreglednoj močvari grada
jedino tvoja aura
zauvijek nestaje
s horizonta
dragi T.

Premda znaš istinu o bajkama,
pričaš mi riču
u kojoj kao da se događamo,
a nas već odavna nema
u ovom tramvaju.

Sa zapada stižu
kameleoni
i kada bi postojala nada
moglo bi zatoplići.
Međutim nema nje,
ni skakavaca.
Jedino iz noći
u polumrak kičastih izloga
uskače neki nepoznat
i smeđ gušter.
Potom se kralježnicom,
penje do mojih grudi
iznjedrujući
one stare
dugo tajene,
brižno čuvane
vrtočlance.

SVIM MOJIM BEZBRIŽNIM T.-OVIMA

Ponavljam vam
dragi T. Prvi
i dragi T. Drugi
bili ste u pravu
kad ste proricali:
kule su uvijek od karata
i srušit će se
kao jama u jamu.
Nisam znala drukčije
no šutjeti,
jer rubovi mi
polako bježe,
kad me
gledate izbliza,
bez bojazni,
bezbrizno,
gotovo ravnodušno
kako klizim ponornicom
do ušća
zemlje Nedodije
iz koje ne namjeravam otići
samo zato
što neki od vas
nijemih dragih T.-ova
tvrdi da ta zemlja ne postoji
i da su sve zemlje iste.

IZA VISOKOG ČELA

PIŠEM JEZERIMA, NE OTPISUJU ŽUTOJ MARAMICI

Pišem jezerima.
Tebe im pričam.
Dugo, dugo...
sam se branila
od dubokih očnih jama
i znala sam:
nisam lojalna
ne poznaju me više,
tko tu krade
pitaju se.
Ne otpozdravljaju
žutoj maramici,
misle,
da sam barem
malo uranila
jednom im sjela na koljena
i ridala iza glasa
imala bih bor na sebi,
mokro osvjedočenje
da sam djevojčica
iz šume gazela,
u kojoj i srne i košute
rastu u nebo
a sve je umorno plavo;
i haljine i jagode.
Lako bih usput skinula
prazne studeni,
dozvala mornare,
otplovila.

PISMO DIOGENU

Dragi D.
ne mogu iščekati dan
kad ću te ponovno vidjeti.
Od dana kad smo se
voljeli
u gradskoj fontani
dok su oči svih vozača tramvaja
sahnule na mojim grudima
i rijeke mlijeka tekle trgom
iz poispadalih vrećica
zgranutih žena,
ništa nije isto.
Riječi nemaju težinu
samo istine
a one se ne traže.
Sjećaš se,
njihov šapat: *Skandalozno...*
nije nas brinuo.
Sutradan su
me na ulici
presreli
potpuno nepoznati ljudi
za mnom su izvikivali,
sramotna imena.
Nisam pokazivala osjećaje
bez imalo stida
ušla sam u pekaru.
Mlađa žena
dala mi je kruh
nerado, potom je
triput pljunula na pod,
triput se prekrížila

stresajući uroke sa sebe.
Nek te ova priča ne uznemiri.
S pričama je isto kao i s riječima.
Čekam te na starom mjestu.
Do srijede, voli te
tvoja i.

ISTO

Znaš Diogene,
sve je po starom,
tata ima knjižaru
mama melankoliju
dragi T. spava,
a sestre se ne javljaju.
Delirij koji si mi ostavio
je narančasti balon.
Dominiraju svijetle boje,
i mrak je jarko žut,
a njegove zvijezde su zlatne
i mirišu baš kao obične.

KUĆA PISKARALA

Neću ti doći
piskaralo
obični sniježe
kad uporno
pišeš i bijeliš
misliš
samo da te vide.
Samo sniježi
kao da se bjelina
može mirisati.
Bojiš se
šarenih bogova?
sanjaš li proljeće
ili tvoja mora
ide dalje
od osunčanih jaglaca?
Zato ne prijeti
se bijeli
u tvoju kuću
neću ući.
Prazna i ružna
Ostat će dovijeka.

IZA VISOKOG ČELA

Raste rep
mog tisuću i jednog
Ezopa.
Dugačkim prstima
dotiče me
u prenapučenom autobusu.
Šapće mi sladunjavo:
Zatiljak je ozebao epitaf.
Nema neizvjesnosti
iza visokog čela
praznici su
vučji očnjaci
a himne
plačljive
gljive.
U Ezopovo ime
kupit ću namirnice,
adresirati čestitke.
I nitko neće primijetiti
da se sirena oglasila
na polazak i odlazak,
oboje.
Ispratit ću te,
lišće
kao prošlog puta
do vrata i
nasmijati se,
jer ti ćeš,
znam
doći opet.

MAGAREĆE UŠI U TORBI OD ROGOZA

Ponovno
zataškavaš
da pukla sam
po sredini
na betonskom
igralištu,
jer nisam znala
čitati s fotografija
na kojima
magareće uši
strše iz
torbi od rogoza.
Mravojede
s rubova
puštam
na raspolovljene plećke
što podsjećaju
da miris nogostupa
nepoznate ulice
od igrališta
vodi tko zna kud.

PRLJAVO SUĐE

Ostani mjesec,
ostani duže
jer moja sestra
i dalje spava
na rubu kreveta,
sanja Moskvu,
maše joj u šubari
dok prljavo suđe
u sudoperu
ne miče se.
Kroz prozor vidim
ljudi
vraćaju se s mise,
neovisno o tebi i meni
grad diše,
njegovo bilo
ustaljeno pulsira,
jasno ga čujem
poput bake
na dotrajaloj klupi
oronulog parka,
čiji pas
umjesto nje
zapišava haustore,
neprirodno ravne
stazice cvijeća
i stršljave znakove
koji rastu uz cestu.

SIVKO SE UŠUTIO

U mrak
pod zmijskim zubima,
grabimo
preko kreveta
Sivko i ja.
Znam,
ne zove i
ne šalje razglednice
a koža na listovima
ljušti se polagano
kao s noći,
gledaj Sivko,
nigdje mjeseca
kao da ga
nikad nije snijela
boginja
s čudnim imenom.

ROSSIЯNKA

Oprat ću kosu,
bit ću sama
sa svojom
boljom
polovicom.
Noću
ću promijeniti ime
i s novim ću
ostati dokasna
sretna i zadovoljna.
Više neću
trpjeti dim cigara.
Sama ću
i uskrsnuti.
Tamo na nebu ću
otkupiti dvadeset jaja
potpuno istih
nikad ih neću skuhati
samo ću gledati
kako postaju sunca
i to me neće zabrinjavati
ni iznervirati
spavat ću uz čežnju
balalajke.
Bit ću Ruskinja.
Sve to uradit
ću samo za sebe.

PJENA S NEMIRA

S nemira sam
polizala pjenu
nekog od sumornih dana.
istog trenutka
nestalo je javnih zgrada
a pijesak je pokidao horizonte
dok sam bez škarica
rezala nokte i mirila se
s nekim dijelovima tijela
koji su ishitreno donosili odluke
o vlaknastom mirisu kopra
kojeg sam između prstiju
prinijela nosu.
U razljućenu vrtlogu
voda je odnijela imena
pojedinih stvari
i u svijetu
je zavladao divan kaos
kolone su se sudarale
a nitko se nije
pravio važan,
jer je magla sve izjednačila.
Pitanje koliko
će potrajati kiša
samo
se nametnulo.

PRAZNO MJESTO PUZZLEA

Vjenčala sam se sinoć
tajno,
bez prstenja,
sve sam obećala –
velikom obješenom uhu.
I hoću ga ja prisloniti
uz tračnice
baš usred grada.
Svečano obećavam
to je zakletva.

Ali prije moram
u velikoj zgradi,
izvagati perspektive,
pojesti deset
i još kuna
do zadnjeg lista.
S trga u knjižari
smazati pjesnika
preskočiti ručak,
i kraj dana.
Na povratku
ne zaboravljam
u Hollywood,
u trgovinu
preko puta,
kupiti
štapiće za uši,
potom oglušiti
na lijevo i desno
umetnuti se,
tamo gdje

crno prazno mjesto
puzzlea čeka
još jedan sužnji
udah, izdah.

NASILNI BANANA ROLAD

Žrtvujem tri četvrtine sebe
utakmici Hajduk-Panathinaikos,
pokoravam se
Ljubaznom nutkanju domaćice,
rječitosti negdašnjih prijatelja,
nasilnom *Banana roladu*.

U strahu
Od zlokobne disonance
kuharica sam:
tražim recept za novi kolač
i tako dajem od sebe
preostalu četvrtinu.

Tonem
zajedno s drugima
u neizbježno.

VLAŽNE ŠUTNJE

Zatomljene rečenice nadolaze
i ja ne znam čije su one.
No, nesumnjivo su tu;
u zaboravljenom
maminom rođendanu,
tatinim očekivanjima,
esejima T. V.,
u strahu od nedovršenosti.
Suspregnute osmijesima
nevidljive na danjem svjetlu,
moje šutnje su od memle vlažne
i rasute po papiru
bez nade da zaustave
vlastito kotrljajuće poniranje.

NEKOLIKO KORAKA OD ZEZDALIJE

Poljski miš
i svi rođaci
što smo ih
tata i ja
upoznali prošle godine
u vinogradu
poplavljenih Brižina
prorekli su zlu kob,
kako oni zovu
umor udova od
ustrajnog priželjkivanja
i nepomućeno crnilo
nekog Ivana Nepomuka.
Po zapečaćenom slovu,
tata se uzidao
u žedan suhozid
a ja sam izgubila ime.
Odmah nakon tog i
Cidra je umrla.
I bilo je davno
da smo otac i ja
zapali u blato
kad su naši konji
izdržali,
jer su im vile
zlatnih kosa do bedara
preko noći plele
čudotvorne
i nemirne pletenice
koje su se zagubile
tamo negdje
na mostu Jaruge,

nekoliko koraka
od zezdalije.

DIJETE S DUNAVA

Preplivali smo Dunav
uzduž i poprijeko.
Željeli smo to
od samog dolaska.
Morali smo
sprati krvave tragove
vlastite zemlje i
nismo sumnjali
u vjerodostojnost
sveučilišta, medovine ili
sna poslije crnog piva.
Bili smo letači
nad najsuicidnijom
zemljom na svijetu.
Svidjelo nam se.
Fotografiju ispred parlamenta
snimili smo
kad je krstitelj grada
iz svog bureta
dozvaao dječaka na mostu.
U gradu s rijekom
iza osam mostova
ostavili smo dijete
bilo je naše,
mađarsko.

KAO DA JE PALA S MARSA

SOBNO OČIJUKANJE

Danas drugi put
zatrudnjela,
zadala mu sedam obećanja,
doduše, sitnih.

Poslije je
ukrala nešto iverja,
ništa za zamjeriti.

Da ne primijeti,
osula se
po cijelom tijelu
nadolazećim vremenom,
presudila
nemoćnom,
ipak, neće je spaliti
kao nekad vještice.

Sve će se to
dogoditi iznova –
preksutra,
opet će biti tužna,
neće izlaziti.

DEBELA SIRENA

Pisma, pokloni i igračke
potvrđuju
njeno podrijetlo.
Jednako se
veselila
cvrčcima i svinjama.
Njeno panonsko more,
iznijelo je iznenada,
na nepoznatu plažu,
udahnula je zrak punim plućima.
Preko noći
je bila nemirna
rodila je
kao i svaka sirena
carskim rezom
mutanta.
*Nikad mu neće kupiti
rešetkastu kolijevku
neka mu krevet bude svemir,*
rekla je.
Poslije je trešnja prerasla balkon
u gradu s obalom,
a sirena se razdebljala.
Je li to ta zemlja
pitala se
zar nije trebala isplivati
u nekoj drugoj
o kojoj je pričao
Premudri?

OBEŠČAŠĆENA VENA

Prve oči
na Danijelinu trbuhu
potvrdile su
uzaludnost sućutnih riječi,
cijele državne politike
što je curila
s karte organa.
U mozgu su
zrijale
japanske šljive,
a novinarska anketa
progutala ju je baš
kao Alisu ogledalo.
Zvuči nevjerojatno,
ali ona je tamo bila jedina
sedamnaestogodišnjakinja
čiju su venu obeščastili
retoričkim pitanjem.
Nije plakala,
niti psovala
žalila je samo
spavaćicu
dvadeset i sedam
zeleno-crvenih miševa.

VELIKO UHO

Postidjela se
velikog uha,
prešutjela bijele rijeke.
Zatajila izvorske lopoče
iste boje
i cijelo jutro
preplakala.
Poslije ga
umotala ukrasnim.
Samo da se ne vidi,
htjela je.
Preko noći tugovala
zbog šarena papira,
pa razmotala i bacila,
čekajući da proviri.
Veliko uho se nije oglasilo.
Ni tada,
ni idućih dana.

KAO DA JE PALA S MARSA

Sjela na dlanove i zaboravila se.
U dlanovima našla miša.
Popodne ušla u veliku zgradu i izišla.
Nije pronašla, vratila se kući.
Zbrojila sve što je rekla u životu.
Premalo!
Iz nožnog palca izviri pomrčina.
Čvrsto odlučila.
Vratit će se kratkim rečenicama.
Inače, uopće neće govoriti.
Otišla u grad.
U prolazu srušila čovjeka.
Psovao je.
Ne bi komentirala.
No, dogodilo se.
Prazne riječi.
Sve su to, prazne riječi.

NEBO OD PLASTELINA

Živi isto
od samog početka.
Bez nepca.
U njenom grlu
nebo je šuplje i modro.
Čitavo je selo takvo.
Noćima kod zvonika,
plaši svete prozore.
Jednom u tri mjeseca
vozi se tramvajem
zbog kontrole
u sivoj bolnici
Ispod crvene torbice
među mršavim koljenima,
broji stanice,
jer pamtiti je strašno.
S tramvajskog stolca
visjela je žvaka
i drske oči
nekog dječaka.
Kasnije je u
crkvenom dvorištu
mijesila
mesna usta, resicu
i nekoliko nebaca.
Sve je slagala na oltar
pjevušeći.
Ono što nije uspijevala iščitati
s bolničkih papira
pojela bi
Plastelin je curio preko
donje usne

na haljinu i dokoljenke
a Neda je još recitirala.

RUKE OD SAPUNICE

Uzima sumorno
i putuje.
Sumnja u mekoću
dok spava.
U intermecima,
što ih nameće
tempo vozačeva želuca
stavlja dosadna nebeska tijela
na papir.
Užasna su,
kaže lijeno Ana.
Nema halucinacija,
menstrualnih oblaka,
iskrena sam,
zaboravi Jeanne d' Arc.
Riječi neraspložene,
pomiješane s putnim
na izmučenoj vrpci domoljublja,
razdrmale su
uspavana stegna.
Panično je uzmicala
pred njima
žudeći za toplom kupkom
u koju se obično sklanja
kad poželi biti malo sama,
udavljena sapunicom.

SMOKVA U SNU

Progutala je bezbroj fotografija
i sada ne može posvjedočiti
je li na svima ona baš ona.
S pohabane iz novčanik
iza sna bačena u nepovrat
krmeljiva na 30 dana
djevojčica plavog ruksaka
maše s broda za Calabriu.
Od tada
kupila je knjiga i knjiga
u kojima ne može iznaći kraj.
Zato s gornje usne skida šest
i još jednom toliko dana,
krajnje je vrijeme da napravi reda.
Susretne li ženu iz Calabrie
ili kojeg drugog prijatelja,
odmah će znati
kako uistinu ludi...

...Smokva u snu znači nešto loše,
rekla je zabrinuta mama
iz telefonske slušalice.
Potom je klimnula lijevo-desno,
dodajući:
Calabria te,
svetog mi Ante,
više nikad neće vidjeti.

USLIJED KLINIČKE SMRTI

Sama je
u šumi isplaženih jezika.
Nijema u loncu
jedva ga razabire
među mrkvama.
Možda je to on
ili dinosaur iz Vinkovaca.
Nije sigurna.
Paralizirana
motri kaleidoskopske uzorke
kao uslijed kliničke smrti
kad čeka tankonogog Pana
da je odvede
s lica zemlje.

PRIČA UMJESTO TELEGRAMA

Ona je Jeremija.
Njen sluh ne voli
bombardiranja.
Zato je dlakavi kolporter
ostao iza vrata.
Crna je ptica
ušla u pjesmu
kroz otvoren prozor.
Dokrajčeno,
leži u sobi.
Da, umoreno je
njeno dijete.
Skamenjeno slovo...
Činilo se
da će poživjeti.
Ipak, istina nije sporna.
Odjevena u crno
teško diše.

Ne sanja
osluškuje:
Loše izgleda.
Tata uvijek
šalje priču
umjesto telegrama.
Što misliš
o srebrnom lijesu,
postoji li takav
za djecu.

NAD PISMIMA

Stajala je danima
posve mirna
na smeđem drvetu.
Kad je posegnuo rukom
progovorila je:
*Ne budi
vulgaran,
razumiješ...
Ugnjavljena
eksplicitnim
označiteljima,
prijedlozima
i sumnjama
iskrvarila sam
nad pismima J. J.-a
Sad upetljana
u bijelo
zavoja
pokušavam razjasniti
prozirnost bjeline
i ne brinem se što
mi besmisleni poriv
nije proglas
niti objava.*

RAZBIJENO ZVONO

Pod staklenim zvonom
svijet je poškopila
nesmislom
gdje su je obnoć
tinktilinići sanjali
na žeravi
posipali je
hobotnicama
i drugim zelenjem.
Igrala se prstima
čija se čarolija
nije dala vidjeti
sve dok nije
srela čovjeka
s onu stranu
ding-dona.
Zvono je
razbijeno samovalo
samo nekoliko dana
jer je i ona
poput tisuću drugih
ostavila pepelu
njegov svijet
i krenula
u nekom
nepoznatom pravcu.

S RUČNIKA JE KAPALO

Nije mjesečarila,
ležao je u sobi,
više nema sumnje,
zavjese nikad
neće mirisati.

Ni cipele
ni mjesečni honorar
ni povješan veš zgranut
nije uspijevao
izmigoljiti kađenju.

Tamjan se
valjao
kupaonicom,
s ručnika je kapalo,
oni su prošli najgore.

Nitko nije bio
sretan.

Tugovali su svi,
jedino je slonovo uho
zaštićeno
mladom prehladom
moglo njušiti
do mile volje.

Papirići za poruke
su promijenili boju,
to joj je do kraja
steglo srce
premda je šutjela
kao zaklana.

RODE BEZ KLJUNOVA

Silvestrovo,
prava odmazda smislova.
Odumiru ljubavi,
strepnje,
razgovori,
gladiole...
Ostaju beznačajni uresi:
nošene haljine,
iznuđene rečenice
što najavljuju vrijeme
bez mirodija,
rode bez kljunova.

IVIN POSKOK

Njegovo glatko tijelo
je lijepo
poput Ivina,
zato ga ona i
stavlja u toplo krilo
trezora glavnoga gradskog trga
gdje dugo ostaje
na vratima
osluškujući
puzanje.
Sedam je puta prinijela
na oltar vitka mu tijela
jarca umrljane brade.
Pisalo je u novinama
da mrtvozornik nije pronašao
kratkonogog Mršavka,
a Ivuša je samo umišljala
kako zlatokosi, raščupan,
puže po močvari
podizujući skute košulje
koju nije želio pomoćiti.

O REVOLUCIJI NITI SLOVA

Dok pere suđe
glava joj spava.
Vilice su masne
i klizave.
O njima
ne može reći
ništa.
Posao je pomalo želatinast.
I on je
ravna crta.
Radna soba
miriši kao juneća juha.
Prašina
je subverzivna.
O revoluciji
niti slova.
Olovke u limenim kutijama
su depresivne
a bliži se ljeto.

PRIČA O KRAJU

Đavao joj krišom
donosio vino,
bilo je misno
i puna su ga bila usta
njen ujak
bi ga pio,
tog vina
od kupina
u kojem su
vrag i djevojčica
u kockastim hlačama
udavili kameni grad.
Vukli su se
po velikom šipražju
a dnu mora
gdje bila s T.-om
prošlog ljeta
kad su kupili
Language and myth.
Uto je gusti mrak pojeo
stotinu toplih dana
pa se nisu igrali
i đavao se,
svetog mi Antuntuna
gadno naljutio
i za sva vremena prekrižio
dosadnjikavu
kockastu djevojku.

OVLAŠ ISCIJEĐENA RAZGLEDNICA, RUKOHVAT KOLIJEVKE I DRUGA ČUDA

SMOLASTI SNOVI

Kad kažeš,
takva si
od neispavanosti
uvijek iznova
postavljaš
domene neobičnosti
i lažeš
o rangu važnosti.
Oči ti se nadimlju
od pletenica ustezanja
i vulkani ti ne ginu.
Eksplodirat ćeš
kao u filmovima.
Raspuklo čelo
obljevat će ti nos,
poispadat će ti osmijesi
i gromovat ćeš
ne ustežući se.
Jer, plaše te
igličasti dodiri
i reci sakriveni
u pokidanim snovima
o postotku
Njegove karizme.
Opet ćeš jutrom
bljuvati vatru:
Nisam ljuta,
takva sam
od neispavanosti.

MOLJCI

Jahala sam psa
s očima veličine mamine zdjele
kad su T., P., S., K.,
i mnogi drugi znanci
nestali u hipu.
Što se zapravo zbilo
uistinu ne znam.
Sjećam se samo ožujka,
S. i K. su se ljubili ispred kioska
Kad se munja poigrala.
Te se godine
nismo uspjeli riješiti moljaca,
izgrizli su sve naokolo.
Tata je rekao
da se to moralo dogoditi
jer mrvljenja
traju već mjesecima.
Čudila sam se,
bezuspješno opovrgavajući događaje,
iako je moj pas Ovidije
uplakan i izbezumljen
utvrđivao rubove upečatljiva otvora u utrobi
koji je izgledao poput rupe
kakvu mogu izdubiti
jedino megalomanski kukci.

NEIDENTIFICIRANA ŠUTNJA MOG SUSJEDA

Sa svojih sedamnaest
izgleda prilično prozaično.
Lijen je i teško progovara.
U ranom djetinjstvu,
priča mi njegova mama
da, još u ranom djetinjstvu
pošteno je zaradio nadimak Tičar,
ne zaboravljajući svakog jutra
iznova obilaziti i pregledati
svako svoje gnijezdo.
Tako je na isti način
Ispunjavao cijelo prijepodne.
Popodne je najčešće
provodio šuteći,
u nizanju koncentričnih krugova
Ivanovim istrošenim dječjim kolicima
koja već godinama nemaju četvrti točak.
Stvarno je volio uneređivati
naš ionako neuredni vrt.
A ono najteže,
u proljeće se ubije
od traženja prve ljubičice
kako bi u inat ostalim ukućanima
obavio obred njenog gutanja
u uobičajenoj, ritualnoj tišini.
Zbog sličnih izgređa
i njegove sulude šutnje
mnogo puta se zabrinuta pitam
što mu se to događa.
Baš kad sam joj htjela odgovoriti
Tino tromo uđe u kadar,
jedva primjetno

podigne lijevu ruku
dajući znak mami,
ne želeći izgovoriti:
Mama... ti... si... luda...

U OBIČNIM TRENUCIMA ODMORA

U jednoj od pauza,
uvijek pomislim
da hoću biti
besprijekorna ti.
I onda
kad sam već razastrla
jučerašnje
i prekjučerašnje nedorečenosti
sjetim se,
da mi obično ponestaje riječi,
kojima bih objasnila
vlastitu nezainteresiranost
za pseudo-točke
koje ucrtavaš
u karte
kao svoja tajna svratišta.
Razvratno odan njima
dopuštaš si manje trivijalnosti
od kojih ja odustajem
i znam da ne činim
ništa posebno promišljeno.
U trenucima odmora
mirim se s tim
da sam nedovoljno učena
i da svjesno priželjkujem
bolesno smiješne stvari
poput odlazaka s tobom
na neko od tvojih bezveznih,
lako predvidivih,
isuviše pomodnih mjesta.

NEPRIJATELJ BR. 1

Sanjaš li
da ti je mrvica
upala u oko,
sanjaš vrlo
neugodan san.
Bez grižnje savjesti
para ti i lijevu
i desnu zjenicu.
Poljuljana neuspjelim
snovima od prije,
pokušavaš sanjati
da sanjaš,
bojiš se
za svoje mrežnice
i ne želiš ju pogledati.
A znaš kako izgleda
i unaprijed pogađaš
kako će zamahivati
krvavom kosom,
prebacujući Golokopitenka
izvan tvog domašaja.
Stupidno ćeš
ju ignorirati
i nećeš gledati
u njenom pravcu
kao da ona nije
mrvica iz tvog oka.

STRMOGLAVE IVICE

Suludi mrak
skriva strmoglave ivice
paragrafa.
Trebam imena stvari
ispred i iza.
B. u dvorištu.
p. iz potkrovlja,
žena od A.
Umjesto prstiju
imam
nijema predviđanja
a na sebi kamenu k.
Nije ni čudo
da ne prepoznajem
gotovo ništa.
Crno je svugdje...
Gdje je kraj zida?
Padam preko olovke,
noge ili se to spotičem o s.?
O slona, više netko s ulice.
Kakav slon,
Svjetionik ili oslonac
- čulo se s lijeve strane,
potom muk,
nesaglediv,
muk
preko ruba papira.

OVLAŠ ISCIJEĐENA RAZGLEDNICA, RUKOHVAT KOLIJEVKE I DRUGA ČUDA

Mrzila sam tvoju ovlaš
iscijeđenu razglednicu
i korila te u ime
opore nijemosti.
Sjećaš se draga D.
kako smo vagali opreze
a tezulja nije znala kazati
veličinu zamišljenih
pa su iscurili u mlazu
baš kao plodna voda.
Uz rukohvat kolijevke
priljubljena laktovima
gledaš ga kao neko čudo.
Netko me prevario
draga D. i ne znam
koga staviti u razglednicu,
žirafu ili mrava?
Oprosti,
u suhonjavu
uistinu ne stane ništa.
Možda si ti to znala
još onda kad smo zalijevali
medvjede u najdubljem snu,
sadili časoslove
ispod prozora
koje sam zaboravila
zatvoriti,
nakon čega su stvari,
glavom bez obzira,
bježale u ograđeno dvorište
studentskog doma

u kojem smo živjele.

PALINA OSVETA

Kad se
Pale sam
na cijelom svijetu
vratio kući
bio je siguran
u osvetu,
osjetit će je
redom;
ona, Dejan, tata
i njegov slavni rođak.
Otac je
okrenut leđima.
Čuje i druge
glasove.
Dejan šapće.
Ona ima
klovnovsko odijelo.
Okreće se rijetko i sporo
tek kad dovoljno brižno
s puno različitih obzira
dozira šalu
koju višekutni
Eho Eho
ponovi nekoliko puta.
Bogati rođak nije tu,
ali je kriv
kao i svi drugi,
zaključí Pale i krene
prema krevetu,
da, sutra ću se
sigurno osvetiti.

FAŠISTOIDNA ZBILJA

Godine se izbrojale,
bio je star.
Govorio bi:
Život je nakaradan.
Ne želim ga.
Dok je pio crno:
Djeco,
zbilja je fašistoidna.
Uskoro su i ona
izmigoljila.
Nije imao kome pričati.
Šutio je
dok je žena ispisivala
datume prvog tepanja,
lovljenja rakova
kod mlina bez sunca
sigurno se ukapajući
melankolijom
faktografskih oštrica.
Zaboravio je
put do kuće
pa je prestao
njušiti tragove
svjestan zamke
u koju
ni po cijenu života
nije želio upasti.
Lulu zadušnicu
pripalio je
na kraju dana
svom odveć papirnatom,
kastriranom čedu

Tko ide ovim krajevima, ide sam.

Ivana Žužul

Rođena 1973. u Splitu. Pjesnikinja i znanstvenica. Pjesme i kratke priče objavljivala u domaćim časopisima. Diplomirala je studij kroatistike 1996. na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na istom fakultetu magistrirala 2002, a doktorirala 2007. Zaposlena je kao izvanredna profesorica na Odsjeku za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Osijeku. Bila je zaposlena u Institutu za hrvatski jezik i jezikoslovlje (1998-2008) i na Odsjeku za povijest hrvatske književnosti Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu (2008-2011) te na Odjelu za kulturologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (2011-2018). Živi u Zagrebu.

Dobitnica je Gorana za mlade pjesnike za 2001. za zbirku *Vodostaj vrtoglavice*.

Objavila i priredila: *Vodostoj vrtoglavice* (poezija, 2001), *Iz priče u priču 5-8* (suautorica četiriju čitanki za hrvatsku književnost za osnovnu školu, 2009) *Pisni* Atanazija Jurjevića (priredila u suautorstvu s Ennijom Stipčevićem i Josipom Bratulićem, 2011), *Bajke i basne* (priredila kritičko izdanje u suautorstvu s Tvrtkom Vukovićem, 2011), *Tijelo bez kosti. Kako se zamišljao nacionalni identitet u tekstovima hrvatskih preporoditelja* (znanstvena monografija, 2015), *Izmišljanje književnosti. Učinci fikcije u povijestima hrvatske književnosti* (znanstvena monografija, 2019).

Biblioteka Mali rakun

knjiga 60

Ivana Žužul

VODOSTAJ VRTOGLAVICE

© 2021 Ivana Žužul

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2021

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Krešimir Pintarić

Urednik

Davor Ivankovac

Fotografija

scholty1970 / Pixabay.com

Objavljeno

26. svibnja 2021.

ISBN 978-953-345-865-6 (HTML)

ISBN 978-953-345-866-3 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-867-0 (PDF)

ISBN 978-953-345-868-7 (MOBI)

Prvo izdanje

SKUD Ivan Goran Kovačić, Zagreb, 2001.

**Knjiga je objavljena uz financijsku potporu
Grada Zagreba i Ministarstva kulture i medija
Republike Hrvatske.**